

Irányelvek a szombat megtartására vonatkozóan

Cél és perspektíva

Ennek a dokumentumnak az a fő célja, hogy tanácsot, illetve irányelvet adjon az egyháztagoknak, akik egy gazdagabb, jelentőségteljesebb tapasztalatra vágnak a szombat megtartásával kapcsolatban. És reméljük, hogy lendületet ad egy igazi szombatünneplési reformnak a világszéles egyházban.

Tudva azt, hogy a világszéles közösség számos problémával találkozik a szombat megtartásával kapcsolatban, mely az adott kulturális és ideológiai környezetből származik, megpróbáltuk ezeket a nehézségeket figyelembe venni. Ennek a dokumentumnak nem az a célja, hogy minden kérdést kielemezzon, hanem hogy bemutasson olyan bibliai elveket és a Prófétaság Lelkének irányelveit, melyek segítik az egyház tagjait azon törekvésükben, hogy kövessék az Úr vezetését.

Reméljük, hogy a dokumentum tanácsai segítségül lesznek. Azonban a kritikus, nehéz körülmények között meghozott döntéseket az egyén Jézus Krisztusba vetett hitének kell motiválnia.

A szombat – Istennel való kapcsolatunk biztosítója

A szombat körülöleli Istennel való egész kapcsolatunkat. Jelzi, hogy Isten cselekszik értünk a múltban, a jelenben és a jövőben. A szombat megvédi az ember Istenhez fűződő barátságát, és biztosítja a kapcsolat fejlődéséhez alapvetően szükséges időt. A szombat világossá teszi az Isten és az emberiség közti kapcsolatot, mivel Istenre, mint Teremtőre mutat rá egy olyan korban, amikor az emberek Isten helyét szeretnék bitorolni.

Ebben a materialista korban a szombat a lelki és személyes dolgokra irányítja az emberek figyelmét. Ha teljesen elfeledkezünk a szombat megszenteléséről, annak komoly következményei lesznek, melyek az Istennel való kapcsolat torzulásához és végső pusztuláshoz vezetnek.

A szombat megszentelésével mintegy tanúbizonyságot teszünk arról a nyugalomról, amely abból származik, hogy egyedül Istenben bízunk, mint gondviselőnkben, aki üdvösségünk és a jövőbe vetett reményünk alapja. Ezért a szombat öröm, mert Isten nyugalomába lépünk be, és elfogadjuk a meghívást a Vele való közösségre.

Isten azért kér bennünket, hogy emlékezzünk meg a szombatról, mert azt akarja, hogy Rá emlékezzünk.

A szombat megtartásának alapelvei és teológiája

1. A szombat lényege és célja. A szombat eredete a teremtéshez kapcsolódik, amikor a hetedik napon Isten megpihent munkájától (1Móz 1-3).

2. A szombat egyedülállósága. A szombat Isten imádatának különleges alkalma, amikor mint Teremtőt, Megváltót és az Élet Urát imádjuk, akivel az emberiség a második adventkor egyesülni fog. A szombatra vonatkozó parancsolat az erkölcsi törvény központja, amely Isten hatalmának pecsétje. Mivel ez a jelképe Isten földi gyermekei iránti szeretetének, az emberek kötelesek tiszteletben tartani ezt az ajándékot. Ennek érdekében mindent megtesznek azért, hogy olyan tevékenységeket folytassanak, melyek segítenek az Istennel való maradandó kapcsolat megalapozásában és fejlesztésében. Ezért az Ő népe csak olyan tevékenységeket végez, amelyek Isten és embertársai felé irányulnak, és nem olyanokat, amelyek önös érdekeiket vagy önző örömeiket szolgálják.

3. A szombat egyetemessége. A szombat egyetemessége a teremtésben gyökerezik. Így ennek előjogai, illetve kötelezettségei minden országra, társadalmi rangra, illetve osztályra egyaránt vonatkoznak (lásd 2Móz 20:11; 23:12; 5Móz 5:13; Ézs 56:1-8). A szombat megtartása vonatkozik a tagok családjára is, beleértve a gyermekeket, és még a jövevényre is kiterjed, „*aki a te kapuidon belül van*” (2Móz 20:10).

4. A szombat időkerete. Bibliai adat: A hét 6. napjának végén kezdődik, és egy napig tart, estétől estéig (1Móz 1; Mk 1:32). Ez az idő egybeesik a naplementével. Ahol a naplemente idejét nehéz világosan megállapítani, a szombat megünneplője a nap végén kezdi a szombatot, ahogyan azt a világosság csökkenése is jelzi.

5. A szombat megtartására vonatkozó alapelvek. Bár a Biblia nem foglalkozik közvetlenül számos olyan egyedi kérdéssel, amelyekkel manapság a szombatünneplésünk kapcsán szembe találhatjuk magunkat, mégis olyan általános elvekkel szolgál, amelyeket ma is alkalmazhatunk (lásd 2Móz 16:29; 20:8-11; 34:21; Ézs 58:13; Neh 13:15-22).

„A törvény megtiltja a világi munkát az Úr pihenőnapján; a megélhetés érdekében végzett mindennapi tevékenységet szüneteltetni kell, a világi örömeikért vagy haszonért való munka sem törvényes e napon – de ahogyan Isten megszünt teremtő munkájától, megpihent szombaton és megáldotta azt, úgy kell az embernek is elhagynia napi elfoglaltságát, és az egészséges pihenésnek, az imádásnak és a szent cselekedeteknek szentelnie e szent órákat.” (*Jézus élete*, 165. o.)

Mindazonáltal ez az elképzelés nem támogatja a teljes tétlenséget. Az Ó- és az Újtestamentum egyaránt arra szólít fel bennünket, hogy törődjünk a szükségben élőkkel, és enyhítsük mások szenvedését, mivel a szombat mindenkinek az áldására adatott, különösen így van ez a szegények és az elnyomottak esetében (2Móz 23:12; Mt 12:10-13; Mk 2:27; Lk 13:11-17; Jn 9:1-21).

Még a szombaton végzett jó cselekedetek sem homályosíthatják el a szombat megtartásának fő bibliai jellemzőjét, nevezetesen a pihenést (1Móz 2:1-3). Ebbe beletartozik mind a fizikai pihenés (1Móz 23:12), mind a lelki megnyugvás Istenben (Mt 11:28). Az utóbbi arra készíti a szombat megtartóját, hogy keresse Isten jelenlétét, és közösséget alkosson Vele imádatban (Ézs 48:13), csendes elmélkedésben (Mt 12:1-8) és a nyilvános istentiszteleten egyaránt (Jer 23:32; 2Kir 4:23; 11:4-12; 1Krn 23:33; Ézs 56:1-8).

6. A szombat és Isten Igéjének hatalma. Ellen White rámutat arra, hogy a szombat parancsolata egyedülálló, mert tartalmazza Isten törvényének pecsétjét. Egyedül „ez tünteti fel a Törvényadó nevét és rangját. E parancsolat hirdeti, hogy Isten az ég és a föld Teremtője, és ezért mindenkinél nagyobb tisztelet és imádat illeti meg. A Tízparancsolatnak csak ez az egy rendelkezése utal arra, hogy a törvényt milyen hatalmas lény alkotta.” (*Nagy küzdelem*, 403. o.)

A szombat, mint a Teremtő jele, rámutat tulajdonjogára és hatalmára. Ezért a szombat értelmes megtartása jelzi Isten, mint Teremtő és Tulajdonos elfogadását, valamint elismeri minden teremtmény – beleértve az egyén – feletti hatalmát. A szombat megtartása Isten Igéjének hatalmán alapszik. Nincs más ésszerű ok erre.

Az embereknek megvan az a szabadságuk, hogy személyes barátjukként kapcsolatba lépjenek a világegyetem Teremtőjével.

A szombat megtartói időnként ellenállással szembesülhetnek Isten iránti elkötelezettségük miatt. Azoknak, akik nem ismerik el Istent Teremtőjüként, önkényesnek vagy értelmetlennek tűnhet, hogy valaki csupán vallásos okokból minden munkájától megszűnik szombaton. Az értelmes szombatünneplés azt a tényt bizonyítja, miszerint az Isten parancsolatainak való engedelmesre hivatattunk el. Ily módon elismerjük, hogy életünket most már Isten Igéjének engedelmeskedve éljük. A szombat rendkívüli próba lesz a végidőben. A hívőnek majd választania kell, hogy Isten Igéjének, vagy emberi hatalomnak engedelmeskedik (Jel 14:7, 12).

Az otthon és a családi élet a szombat összefüggésében

1. Bevezetés. Az otthon a helyes szombatünneplés alapköve. Az egyház egésze csak akkor lesz képes bemutatni a világnak Isten szent napjának örömeit és kiváltságait, ha a családtagok egyénenként mind lelkiismeretesen megtartják a szombatot, és elfogadják a számukra kijelölt kötelezettségeket.

2. Különböző családok. A huszonegyedik században számos család típus létezik. Pl.: férj, feleség és gyermekek. Férj, feleség gyermekek nélkül. Egyedülálló szülő és gyermekek (ahol haláleset vagy válás miatt a szülőnek anyai és apai szerepeket is vállalni kell). Egyedülálló

személy, aki nem házasodott meg, vagy haláleset, illetve válás miatt egyedül maradt, és nincsenek gyermekek. Vagy olyan család, ahol csak az egyik szülő tagja az egyháznak. Ahhoz, hogy megnevezzük ezeknek a kategóriáknak a szükségleteit és a kihívásait, meg kell érteni, hogy némely alapelv vagy javaslat minden csoportra vonatkozik, ugyanakkor néhány speciálisabb.

3. Két megszentelt intézmény: a család és a szombat. „Kezdetben” Isten egy férfit és egy nőt helyezett az Éden kertjébe, amely az otthonuk volt. Szintén „kezdetben” adta Isten a szombatot az emberiségnek. Ez a két intézmény, a család és a szombat összetartozik. Mindkettő Isten ajándéka, ezért mindkettő szent. Az utóbbi megerősíti és egyedülálló módon gazdagítja az előző kötelékét.

A meghitt közösség fontos tényezője a családnak. A másokkal ápolt szoros kapcsolat szintén fontos tényezője a szombatnak. Szorosabban összeköti a családokat Istennel és az egyéneket is közelebb hozza egymáshoz. Ebből a szemszögből nézve, a szombat a család egységét illetően felbecsülhetetlen fontosságú.

4. A felnőttek, mint nevelők felelőssége. Amikor Isten kiválasztotta Ábrahámot a választott nép atyjává, azt mondta: „Mert tudom róla, hogy megparancsolja az ő fiainak és az ő házanépének ő utána” (1Móz 18:19). Világosan látszik, hogy a felnőttek óriási felelősséget kaptak a családban a gyermekek lelki jólétét illetően. Mind a tanítással, mind a példamutatással olyan rendszert és légkört kell nyújtani, amely a szombatot örömtelivé teszi, illetve a keresztény élet olyan alapvetően fontos részévé, hogy a gyermekek az otthon elhagyása után is még sokáig folytassák azokat a szokásokat, melyeket gyermekkorukban tanultak.

Ezzel a rendelkezéssel összhangban, amely így szól: „gyakoroljad ezekben [Isten törvényeiben] a te fiaidat” (5Móz 6:4-9) a család felnőtt tagjainak meg kell tanítaniuk gyermekeiket, hogy szeressék Istent, és tartsák meg parancsolatait. Tanítsák meg őket, hogy hűségesek legyenek Istenhez és kövessék utasításait.

A gyermekeket már újszülött kortól meg kell tanítani a családi áhitatokon való részvételre, hogy az Isten házában zajló istentisztelet a családi szokás kiterjesztésévé váljon. Szintén csecsemőkortól fogva a gyermeket meg kell tanítani a gyülekezetbe járás fontosságára, hogy az igazi szombatünnepléshez hozzátartozik az istentisztelet és bibliatanulmányozás Isten házában. A család felnőtt tagjainak példát kell mutatniuk a szombati istentiszteleteken való részvétellel, amely fontos minta lesz, amikor a gyermekek eldöntik, hogy mi értékes az életben. Ahogy a gyermekek nőnek, és egyre érettebbek lesznek, beszélgetések és bibliatanulmányozások által meg kell tanítani őket a szombat maradandó értékére, jelentőségére; arra, hogy hogyan kapcsolódik a keresztény élethez.

5. Felkészülés a szombatra. Ahhoz, hogy a szombatot megfelelően megtartsuk, az egész hetet úgy kell szervezni, hogy minden családtag készen fogadja Isten szent napját. Ez azt jelenti, hogy a szülők eltervezik, hogy minden házimunkát – bevásárlást, főzést, a ruhák előkészítését és minden más hétköznapi szükséges dolgot – még péntek naplemente előtt elvégezzék. Az egész hétnek a pihenés napja körül kell forognia. Amikor elérkezik a péntek este és közeleg a naplemente, a felnőttek és a gyermekek is lelki nyugalommal fogják tudni köszönteni a szombatot, mert minden előkészületet elvégeztek, és felkészültek arra, hogy a következő huszonnégy órát Istennel és egymással töltsék. Ennek sikeres megvalósítását a gyermekek is elősegíthetik azzal, hogy a szombati előkészületeknek egy részét érettségüknek megfelelően magukra vállalják. Ahogyan a család a szombat kezdetét péntek naplementekor fogadja, és az a mód, ahogyan a péntek estét eltöltik, meghatározza az áldások fogadását, melyeket az Úr egész napra előre elkészített.

6. Megfelelő szombati öltözet. Abban a családban, ahol gyerekek vannak, szombat reggel, amikor a család felöltözik és imaházba megy, a szülők példaadással tanítsák gyermekeiket. Az is egyfajta tisztelet Isten iránt, hogy az Ő házában tiszta, ünneplő öltözetben jelenünk meg, mely megfelel az adott kultúra elvárásainak.

7. A bibliatanulmányozás órájának fontossága. Ahol a gyermekeknek nincs meg az a kiváltságuk, hogy adventista iskolába járjanak, a Szombatiskola lesz az otthonon kívüli vallásos nevelés legfontosabb eszköze. A bibliatanulmányozás órájának értékét nem lehet eléggé kihangsúlyozni. Ezért a szülők vegyenek részt a szombat délelőtti istentiszteleteken, és mindent tegyenek meg azért, hogy magukkal vigyék a gyerekeket.

8. Családi tevékenységek szombaton. A legtöbb kultúrában a szombati ebéd, amikor a család összegyűlik az asztal körül, a hét fénypontja. A megszentelt öröm és közösség légköre, amely már az ébredéskor kezdődött, majd folytatódott az imaházban az istentiszteleten, ekkor még tovább fokozódik. A család a világi légkörtől elszakadva beszélgethet közös témákról, és fenntarthatja a nap lelki hangulatát.

Amidőn a családtagok megérik a szombat szentségét, és szeretetteljes kapcsolat áll fenn szülők és gyermekek között, mindannyian igyekeznek majd megakadályozni, hogy világi zene, rádió, videó, TV vagy újságok, könyvek és magazinok megzavarják a szent órákat.

A szombat délután, ha csak lehet, családi tevékenységgel teljen: fedezzék fel a természetet, látogassák meg a fogva tartottakat, a beteget vagy másokat, akik bátorításra szorulnak; és menjenek el istentiszteletre az imaházba. Ahogy a gyermekek nőnek, ezek a tevékenységek kiterjednek majd a gyülekezetben levő kortársaikra, és állandóan ott lesz bennük a kérdés: „Ez a tevékenység vajon segít engem abban, hogy jobban megértssem a szombat igazi jelentőségét és szentségét?” Így tehát a helyes otthoni szombatünneplésnek maradandó hatása lesz.

Szombatünneplés és pihenés

1. Bevezetés. A szombatünnepléshez hozzátartozik az istentisztelet és a közösségvállalás is. Bátran élvezzük mindkettőt! A szombati istentisztelet – amely Istenre irányul – általában hívők társaságában zajlik. És ugyanezen emberek társasága biztosítja a közösséget is. Mind az istentisztelet, mind a közösség határtalan lehetőséget nyújt Isten dicsőítésére és a keresztény élet gazdagítására. Akár a szombati istentiszteletet, akár a közösséget eltorzítják, vagy helytelenül alkalmazzák, mind az Isten dicsőítése, mind pedig a személyes feltöltődés veszélybe kerül. Amiként Isten önmagát ajándékkul adta nekünk, a szombat is igazi örömet ad az Úrban. Olyan lehetőség ez a hívők számára, amelynek segítségével felismerhetik és elérhetik az Isten adta áldásokat. Ezáltal a hívőknek a szombat öröm és gyönyörűség.

2. A szombatünnepléstől idegen tényezők. A szombatot könnyen meg lehet zavarni olyan dolgokkal, melyek szellemiségétől idegenek. A hívő mindig legyen éber a szombat szentségétől idegen dolgokkal szemben, amelyek veszélyeztetik az istentisztelet és a közösségvállalás élményét. A szombat szentségének érzését különösen a helytelen társaságok és tevékenységek veszélyeztetik. Ezzel szemben a szombat szentségét fenntartjuk, ha a Teremtő marad a szent nap középpontjában.

3. Kulturálisan meghatározott jelenségek a szombatünneplésben. Fontos megérteni, hogy a keresztények úgy engedelmeskednek Istennek, hogy megünnepik a szombatot azon a helyen és abban a kultúrában, ahol élnek. Lehet, hogy mind a történelem, mind pedig a kultúra tévesen irányít bennünket, és eltorzítja értékrendünket. Kultúránkra hivatkozva vétkezhetünk, ha megengedjük magunknak, vagy kifogást találunk arra, hogy sportoljunk és szórakozzunk, melyek összeegyeztethetetlenek a szombat szentségével. Például, az intenzív fizikai erőfeszítés és a turizmus számos formája nincs összhangban az igazi szombatünnepléssel.

Bármely, a bibliai alapelveken nyugvó szombati tilalmak felsorolásán túlmenő, a szombatünneplést szabályozni kívánó kísérlet nem kívánatos eredményre vezet egy egészséges lelki élménnyel szemben. A keresztény a szombat élményét elvek alapján tapasztalja meg. Tudja, hogy a szombat legfőbb célja, hogy megerősítse Istennel való kapcsolatát. Így tehát, az ilyen bibliai elvek által irányított tevékenységek, amelyek hozzájárulnak az Isten és ember közötti kapcsolat megerősítéséhez, elfogadottak.

Mivel senki sem tudja helyesen megítélni mások személyes motivációját, a keresztényeknek nagyon óvatosaknak kell lenniük, hogy ne kritizálják meg más kultúrában élő testvéreiket azért, mert részt vesznek az ott jóváhagyott szombati szabadidős programokon.

Utazásuk során az adventista turisták is tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy az adott vidéken hittestvéreik körében megtartsák a szombatot. A hetedik nap szentségét tiszteletben tartva az adventisták ne használják ezt a napot kirándulásra vagy más világi tevékenységre.

Gyülekezetek és egyházi intézmények

Az egyház egészére, illetve az egyházi intézményekre vonatkozó sajátos irányelvek és szabályozók megalkotásával az egyház példát ad a tagságnak a szombatünneplésre. Az egyes tagok felelőssége, hogy az igazi szombatünneplés alapelveit saját életükben is alkalmazzák. Az egyház segíthet a Bibliában és a Prófétaság Lelkének írásaiban megtalálható, a szombatünnepléssel kapcsolatos elvek közreadásában, de nem lehet a tagok lelkiismerete.

1. A gyülekezet és a család szerepe a szombat délutáni tevékenységekben. A lelkész és a helyi gyülekezetvezetők felelősek azért, hogy gondosan megtervezett szombati tevékenységeket biztosítsanak a gyermekeknek, fiataloknak, felnőtteknek, időseknek, a családoknak és az egyedülállóknak hangsúlyozva, hogy a szombat az öröm, az istentisztelet és a pihenés napja. A gyülekezeti programok inkább egészítsék ki, mint helyettesítsék a családi és otthoni tevékenységeket.

2. Szombati zene. A zenének óriási hatása van az emberek hangulatára és érzelmeire. A gyülekezet vezetői olyan énekeket és énekeseket, illetve zenészeket válasszanak, amelyek és akik emelik a szombati nyugalom istentiszteleti légkörét, illetve az emberek Istennel való kapcsolatát. A szombati kóruspróbák ne az istentisztelet ideje alatt legyenek.

3. A lakosság elérése. Noha a keresztények részt vesznek a városokban élő diákokért, fiatalokért és a szegényekért végzett szociális munkákban, legyenek példaértékű befolyással a következő szombatünneplésre. Ha gyermekek, illetve fiatalok számára fenntartott továbbképző vagy speciális iskolában kívánnak tevékenykedni, olyan tantárgyakat válasszanak, amelyek különböznek a hétköznapi világi tantárgyaktól, és olyan tevékenységeket foglalnak magukban, amelyek hozzájárulnak a lelki műveltség fejlesztéséhez. A természetben való séta, vagy szomszédolás helyettesítheti az iskolai szüneteket, a minimális erőfeszítést igénylő kirándulások pedig helyettesíthetik a világi tantárgyakat.

4. Társas összejövetel. Az adventista gyülekezetekben általános gyakorlat, hogy nem szombaton tartanak társas összejövetelt. Ahol mégis szombaton tartanak ilyen összejöveteleket, ott úgy tegyék, hogy azok lelkileg hasznosak legyenek minden résztvevő számára.

5. Adománygyűjtés szombaton. A Bibliában mindenhol megtalálhatóak a keresztény sáfárságra vonatkozó tanítások. Az adománygyűjtésnek meghatározott helye van az istentiszteleten. Amikor különböző gyűjtésekre felhívást intéznek, azt úgy kell levezetni, hogy emelje mind az istentisztelet, mind pedig a szombat szentségét.

6. Szombati esküvők. A menyegzői istentisztelet szent, és önmagában nem összeegyeztethetetlen a szombatünneplés lelkületével. Azonban a legtöbb esküvő jelentős munkával jár, és szinte elkerülhetetlenül világi légkör alakul ki az előkészületeken, illetve a fogadásokon, vacsorákon. Ahhoz, hogy a szombat lelki jelentőségét ne veszítsük el, a szombati esküvőket ellenezni kell.

7. Szombati temetések. Az adventisták próbálják meg elkerülni, hogy a temetés szombaton legyen. Azonban néhány éghajlaton és bizonyos körülmények között szükségszerű, hogy késlekedés nélkül temessenek, a szombat ellenére. Ilyen esetben az előkészületeket előre intézzék el a temetkezési vállalkozókkal és a temető alkalmazottaival, hogy az elhunytal kapcsolatos rutinmunkákat még szombat előtt végezzék el, ezáltal is csökkentve a szombatra maradó munkát és izgalmakat. Néhány esetben a búcsúztatást meg lehet tartani szombaton, a temetést pedig később.

8. Hetednapi Adventista egészségügyi intézmények. Sok ember számára az adventista egészségügyi intézmények jelentik az egyetlen kapcsolatot a Hetednapi Adventista Egyházzal. Az adventista kórházaknak pusztán egészségügyi intézménynél többet kell nyújtaniuk. Páratlan lehetőségük van napi huszonnégy órában keresztény tanúbizonyságot tenni annak a közösségnek, akit szolgálnak. Emellett abban a kiváltságban is részük van, hogy a szombat

üzenetét saját példájukkal mutathatják be minden héten. A betegek gyógyításában és az erőtlének köteleinek eloldásában – még szombaton is – Krisztus példát adott, melyre úgy tekinthetünk, mint az adventista egészségügy megalapításának és működtetésének alapjára. Ezért annak az intézménynek, amely egészségügyi kezelésben részesíti az embereket, fel kell készülnie arra, hogy órától és naptól függetlenül szolgálja a betegek és szenvedők szükségleteit.

Ez nagy felelősséget ró minden egyes intézményre, hogy kifejlessze és végrehajtsa azokat az irányelveket, amelyek visszatükrözik Krisztus példáját, és alkalmazzák a szombatünneplésnek a Bibliában leírt és a Hetednap Adventista Egyház által tanított elveit. A vezetők külön felelőssége megbizonyosodni arról, hogy minden osztály a szombatünneplés igazi lelkületét képviselje azáltal, hogy megszervezik a megfelelő szombati rendet, és óvakodnak a szombatünneplés lazaságától.

A szombatünneplés alapelveinek a következő alkalmazásait ajánljuk:

a. Szükség esetén készségesen és szívélyesen biztosítsanak magas szintű sürgősségi egészségügyi ellátást. Azonban sem az adventista intézmények, sem orvosok, sem fogorvosok ne nyújtsák ugyanazt a hivatali vagy klinikai szolgáltatást szombaton, mint hétköznap.

b. Hagyjanak abba minden megszokott hétköznapi tevékenységet, amelyeket el lehet halasztani. Ez általában azoknak a berendezéseknek és osztályoknak a teljes lezárását jelenti, amelyek nem közvetlenül kapcsolódnak a betegellátáshoz; illetve, tartsanak fenn egy minimális létszámú szakembergárdát egyéb osztályokon, hogy [szükség esetén] kezelhessék a sürgős eseteket.

c. Halasszák el a fakultatív diagnosztikai és gyógyászati szolgáltatásokat. Az ügyeletes orvos döntse el, hogy mi szükséges és sürgős. Ha ezzel az előjoggal visszaélnék, a kórház vezetősége kezelje az esetet. Az intézmény vezetőségébe nem tartozó alkalmazottak ne folyjanak bele ilyen döntésekbe, és ne szálljanak szembe az ügyeletes orvossal. A félreértéseket el lehet kerülni, ha tisztázzák az egészségügyi dolgozók társasági alapszabályzatában, hogy csak olyan műtéti, diagnosztikai vagy gyógyászati műveletet végeznek, amely a beteg állapota miatt halaszthatatlannak bizonyul. Ha a dolgozók ezt már a munkába álláskor világosan megértik, sok félreértés és túlkapás elkerülhetővé válik.

A fakultatív műtéteket kerülni kell, vagy péntekre korlátozni. Az így időzített műveletek [műtétek] lehetővé teszik, hogy a betegek a hétvégét a kórházban töltsék, és így kevesebb napot veszítsenek a munkahelyükön. Azonban, ezzel a műtét utáni első nap, amelyen a legintenzívebb az ápolás, szombatra esik.

d. Az igazgatói és gazdasági irodák legyenek zárva. Annak ellenére, hogy szombaton is szükséges lehet betegeket felvenni, illetve elbocsátani, azt ajánljuk, hogy a számla kiadását és a pénz begyűjtését kerüljék el ezen a napon. A szombat megtartása soha ne legyen bosszúság forrása azok számára, akiket szolgálni és megmenteni akarnak, hanem sokkal inkább „a világosság gyermekeinek” fémjele legyen. (Ef 5:8; *Az apostolok története*, 260. o.)

e. A szombatot tegyék különleges nappá a betegek számára is, és a keresztyén bizonyágtevésről soha ne feledkezzenek meg. A tartalmas szombatünneplést sokkal könnyebb megvalósítani egy olyan intézményben, amely túlnyomórészt adventistákat alkalmaz. A beteggondozásban alkalmazott hívő munkások által el lehet érni a szombat megfelelő bemutatását, és ez akár meggyőző befolyással is lehet azokra, akik nem a mi hitünk szerint élnek.

f. A betegek közvetlen ápolása a hét mind a hét napjára kiterjedő tevékenység. A betegség nem ismeri a naptárt. Mindazonáltal, a személyzet beosztásának elkészítésekor az egészségügyi intézmények vegyék figyelembe minden alkalmazott és leendő alkalmazott őszinte vallásos meggyőződését, ünnepi előírásait és szokásait. Az intézmény biztosítson elfogadható helyet ezen hitelvek gyakorlására, hacsak nem jelent túlzott nehézséget a működésben. Elismerjük, hogy az egyének lelkiismerete különbözik a szombati munkavállalás helyességét illetően. Sem az egyház, sem intézményei nem viselkedhetnek alkalmazottaik lelkiismereteként. Sőt méltányos helyet kell biztosítani az egyén lelkiismereti

meggyőződésének.

g. Álljanak ellen a Hetednapi Adventista alapelvek lazítására irányuló nyomásnak. Néhány intézményre nyomást gyakoroltak a helyi közösségek, az egészségügyi személyzet és/vagy a munkavállalók (ahol a többséget nem adventisták képviselik), hogy feladják, vagy gyengítsék a szombat megtartásának elveit és gyakorlatait, és a szombatot úgy kezeljék, mint bármely más napot. Néhány esetben úgy engedtek a nyomásnak, hogy szombaton is teljes szolgálatot láttak el, amelyet aztán vasárnap csökkentettek. Az ilyen intézkedéseknek határozottan ellen kell állni. Az efféle engedékenységgel komolyan meg kell vizsgálni az ilyen intézményeknek az egyházzal fűződő kapcsolatát.

h. A nem adventista munkavállalókat nevelni kell a szombat megtartásának elveire, melyeket az intézmény gyakorol. Minden nem adventista munkavállalót, aki adventista egészségügyi intézmény foglalkoztatottja, tájékoztatni kell a Hetednapi Adventista Egyház alapelveiről, különös tekintettel az intézménynek a szombat megünneplésével kapcsolatos működési szabályzatáról. Habár a nem adventisták nem hiszik azt, amit mi vallunk, már kezdettől fogva tudniuk kell, hogy az elvárásoknak megfelelően hogyan illeszkedjenek be az intézmény programjába, ezzel is segítve céljainak elérését.

i. Segítsék elő, hogy az adventista alkalmazottak folyamatosan bizonyosságot tehessenek. Lehet, hogy sok nem adventista munkás egyedül azt őt foglalkoztató intézményen belül tud adventistákkal kapcsolatba lépni. Ezért legyen minden kapcsolat barátságos és kedves, kifejezve azt a szeretetet, melyet a nagy Orvos élete és munkája példázott. A betegek iránti könyörület, a felebarát iránti önzetlenség, a szolgálat iránti vágy, valamint az Isten és egyháza iránti határtalan hűség szintén az élet sava borsza lehet. A szombat megtartása kiváltság, megtiszteltetés és kötelesség is. Soha nem szabad, hogy terhessé vagy kellemetlenné váljon azoknak, akik megtartják és a körülöttük élőknek.

9. Szombati munka nem adventista kórházakban. Noha elengedhetetlen, hogy az egészségügyi intézményekben minimális munkát mindig végezzenek ahhoz, hogy fenntartsák a betegek jólétét és kényelmét, azok az adventisták, akik felekezeten kívüli intézményben dolgoznak, ahol a szombati órák rutinfeladatai alól nincs felmentés, kötelesek azokra az alapelvekre gondolni, amelyek minden szombati tevékenységet szabályoznak. Annak érdekében, hogy elkerüljük az olyan helyzeteket, ahol egyházunk tagjai nem adventista intézményekben a szombat megtartásával kapcsolatos problémákkal szembesülhetnek, a következőket javasoljuk:

a. Ha hetednapi adventisták nem adventista kórházakban vállalnak munkát, tudassák a szombat megtartásával kapcsolatos elveiket, és kérjenek olyan munkabeosztást, amely felmenti őket a szombati munkavégzés alól.

b. Ahol a munkabeosztás vagy más tényezők ezt lehetetlenné teszik, az adventistáknak világosan meg kell határozniuk azokat a feladatokat – ha egyáltalán van ilyen – és azok gyakoriságát, amelyeket lelkiismeretesen el tudnak végezni szombaton.

c. Ahol a fenti intézkedések nem megvalósíthatóak, a tagoknak mindenképp felett hűségeseznek kell lenniük Isten kívánalmához, és tartózkodniuk kell a rutinszerű munkától.

10. Hetednapi adventista oktatási intézmények. A hetednapi adventista bentlakásos középiskoláknak óriási szerepük van az egyház jövő generációja szombatünneplési szokásainak kialakításában. A hetednapi adventista főiskolák és egyetemek sokat tesznek azért, hogy formálják az egyház lelkészeinek és diplomásainak gondolkodását. Ezért fontos, hogy ezekben az intézményekben a szombat örömteli áldásait hogyan maximalizáljuk elvben és gyakorlatban egyaránt, hogy az a lehető legideálisabb legyen.

Ezeknek az elveknek az alkalmazása a következőket tartalmazza:

- a. A kívánalmaknak megfelelő felkészülés a szombatra.
- b. A szombat kezdő és záró időpontjának meghatározása.
- c. Megfelelő iskolai és otthoni tevékenységek: istentisztelet, imacsoportok, biznyságtevés stb.
- d. A nélkülözhetetlen feladatok minimalizálása – ezeket inkább önkéntes szolgálattelvőkre kell bízni, semmint olyan személyekre, akik ugyanezt a munkát fizetésért végzik a hét folyamán.
- e. Lelkesítő istentisztelet, melyek bemutatják, hogy mit várnak el az ilyen szolgálatoktól az iskola körzetéhez tartozó gyülekezetekben.
- f. Megfelelő és változatos szombat délutáni tevékenységek.
- g. A heti programot úgy állítsák össze, hogy a szombat inkább a hosszan tartó öröm napja és a hét csúcspontja legyen, mintsem a másfajta szombat esti tevékenységek előzménye.

1. Éttermi árusítás. Az iskolai éttermek arra hivatottak, hogy a diákokat, illetve az őket látogató szülőket és vendégeket szolgálják. Szombaton ne legyenek nyitva a nyilvánosságnak. Ahhoz, hogy a szent órák ideje alatt elkerüljék a szükségtelen üzleti tevékenységet, minden intézmény gondoskodjon a szombati órákon kívüli fizetés lehetőségéről.

2. A tantestület továbbképzésen való részvétele. Néhány országban a hetednapi adventistáknak abban a kiváltságban van részük, hogy szakmai továbbképzéseken vehetnek részt azért, hogy lépést tartsanak az adott szakirány folyamatos fejlődésével. Csábító lehet megindokolni az ilyen konferenciákon való szombati részvételt. Azonban azt ajánljuk, hogy a tanárok inkább a testvérekhez csatlakozzanak az istentiszteleten, mint munkatársaikhoz a konferenciákon.

3. Rádióállomások. A főiskolák rádióállomásai a helyi lakóközösség áldására lehetnek. Ahhoz, hogy maximálisan kihasználjuk ezeket az áldásokat, a szombati műsorok az egyház szemléletmódját tükrözzék. Ha szombaton adakozásra szólítanak fel, ezt úgy vezessék le, hogy megtartsák a nap szentségét.

4. Propagandautak. Ahhoz, hogy a szombat istentiszteleti jellegét megőrizték, a propagandautakat úgy tervezzék meg, hogy a szombati utazás ideje a lehető legrövidebb legyen, és minél több időt fordíthassanak a testvérekkel való közös imádatra. A szombat órái nem utazásra és különféle szombat esti programok előkészítésére valók.

5. A szombat megtartása a lelkészképzésben. A lelkészeknek személyes példájuk által nagy felelősségük van az egyház lelki életének alakításában. Ezért a lelkészképző intézményeknek segíteniük kell a gyakornokoknak [és házastársaiknak], hogy a szombat megünnepléséről józan és határozott szemléletmódot alakítsanak ki. Az iskolai évek alatt szerzett helyes útmutatás hozzájárulhat a szombati örömök valódi megújításához, a saját és gyülekezetek életében egyaránt.

6. Szombati vizsgák. Azok a hetednapi adventisták, akiknek szombaton kell vizsgáznuk nem adventista iskolákban, vagy szakmai államvizsgát kell tenniük, rendkívüli problémákkal néznek szembe. Ilyen helyzetek kezelésében azt javasoljuk, hogy intézzék el a vizsgabiztossal, hogy más időpontot kaphassanak. Az egyház bátorítsa tagjait körültekintő szombatünneplésre, és ahol lehetséges, járjanak közben az illetékes hatóságoknál, hogy tisztelhesék Isten napját és vizsgázhassanak más napon.

Világi foglalkozás és kereskedelem a szombattal összefüggésében

1. Az alapelv megfogalmazása. A szombat bibliai szándéka isteni és emberi dimenziókat is magában foglal (Mt 12:7). Isteni szemszögből nézve a szombat felszólítja a hívőt, hogy újítsa meg Isten iránti elkötelezettségét azáltal, hogy nem végzi mindennapi munkáját éppen azért, hogy még szabadabban és még teljesebben tudja imádni Istent (2Móz 20:8-10; 31:15-16; Ézs 58:13-14). Emberi szemszögből nézve pedig a szombat arra szólítja fel a hívőt, hogy megünnepelje Isten teremtő és megváltó szeretetét azáltal, hogy kegyelmet és törődést gyakorol mások iránt (5Móz 5:12-15; Mt 12:12; Lk 13:12; Jn 5:17). Így a szombat egyesíti az Isten iránti tisztelet kifejezéseként a világi munkától való tartózkodást, ugyanakkor a felebarát iránti szeretetből és jóindulatból fakadó tettek gyakorlását.

2. Nélkülözhetetlen és szükségszerű munka. A szombat szentségének megőrzése érdekében a hetednapos adventistáknak bölcsen, a Szentlélek által megvilágított lelkiismerettől vezetve kell dönteniük foglalkozásuk megválasztásakor. A tapasztalat azt mutatja, hogy kockázatos olyan hivatást választani, amely nem teszi lehetővé, hogy szombaton a világi munkát félretelve a Teremtőt imádják. Ez azt jelenti, hogy elkerülik azokat a munkaköröket, amelyek – bár nélkülözhetetlenek egy technológiailag fejlett társadalomban – problémákat jelenthetnek a szombat megünnepelésében.

A Szentírás és a Prófétaság Lelke világosan beszél arról, hogy keresztényként mi a feladatunk embertársaink felé, még szombaton is. A modern társadalomban sokan olyan foglalkozást űznek, melynek során életet és vagyont mentenek, illetve vészhelyzeteket kezelnek. Az olyan rendszeres hétvégi munka, amely egy jövedelmező állás miatt igénybe veszi a szombati órákat, vagy a család költségvetésének a növeléséért elvállalt hétvégi, vészhelyzetekre szóló munka ellentétben áll a Krisztus által adott, szombatünnepelésre vonatkozó elvekkel. Olyan szükséghelyzetekben cselekedni, amikor valakinek az élete vagy a biztonsága forog kockán, teljesen más, mint amikor valaki a megélhetését rendszeres szombati elfoglaltságot igénylő munkakör betöltésével kívánja biztosítani, amely gyakran kereskedelmi, világi vagy mindennapos tevékenységgel jár együtt. (Lásd Krisztus példázatát az árokba esett ökör vagy bárány megmentéséről, vagy a szükségben lévők megsegítéséről – Mt 12:11; Lk 13:16.) Ha valaki szombaton távol marad Isten házából, megtagadva a hittestvéreivel való közösségvállalást, akkor az dermesztően hathat lelki életére.

Sok munkaadó az úgynevezett nélkülözhetetlen munkák esetében szívesen ad könnyebbséget a szombatünnepelőknél. Ahol ezt nem adják meg, a tagoknak alaposan át kell nézniük a szombat megtartására vonatkozó bibliai alapelveket, és ennek fényében vizsgálják meg azt a tevékenységet, a környezetet, a munka kívánalmait és személyes motivációikat, mielőtt elkötelezik magukat a szombati munka mellett. Meg kell kérdezniük az Urat, miként Pál is tette a damaszkuszi úton: „Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?” Amikor a hit ilyen megnyilvánulása érvényesül, meggyőződésünk, hogy az Úr vezetni fogja a hívőt, hogy akaratát felismerje, valamint erőt és bölcsességet ad, hogy kövesse is azt.

3. A szombatünnepeléssel kapcsolatos erkölcsi döntés. A szombatünnepelés kiváltságait olykor megnyirbálja, vagy megtagadja a katonaság, az oktatásügy, a politika vagy más szervezetek. Ahhoz, hogy megelőzzük és/vagy enyhítsük az ilyen sajnálatos helyzeteket, a következő javaslatokat kell megfontolni:

Ki kell jelölni egy illetékes egyházi tisztviselőt – lehetőleg a vallásszabadsági vezetőt –, hogy lépést tartson azokkal az újításokkal, melyek aláássák a szombatünnepelés szabadságát. Szükség esetén ez a tisztviselő felkeresi az illetékes hatóságokat, hogy közbenjárjon, amikor a hetednapos adventistákat bármilyen mértékű tervezett vagy törvénybe foglalt kedvezőtlen befolyás éri. Az ilyen eljárás mód megelőzheti a szombati előjogok megnyirbálását, illetve az azok megtagadását célzó törvények törvényerőre emelkedését.

Az adventista tagokat bátorítani kell, hogy a körülményektől függetlenül, hit által álljanak ki a szombat megtartása mellett, megnyugodva abban a biztos tudatban, hogy Isten nagyra értékeli iránta tanúsított elkötelezettségüket.

Az egyház tagjai ajánljanak fel lelki, erkölcsi, s ha szükséges időbeli segítséget azoknak a tagoknak, akik szombattal kapcsolatos problémával küzdenek. Az ilyen támogatás nem csak a szombatproblémával küzdőket erősíti meg az Úr iránti elkötelezettségükben, hanem a gyülekezet

egészét is.

4. Vásárlás és szolgáltatások igénybevétele szombaton

a. A szombat arra hivatott, hogy lelki szabadságot és örömet nyújtson minden embernek (2Móz 20:8-11). Nekünk, mint keresztényeknek támogatnunk kell ezt, a Teremtő által minden embernek felkínált alapvető emberi jogot. Általános szabályként a vásárlást, éttermekben történő étkezést és a mások által biztosított szolgáltatások kifizetését el kell kerülni, mert ellentétben állnak a szombatünneplés elvével és gyakorlatával.

b. Továbbá, a fent említett kereskedelmi tevékenységek elterelik a figyelmet a szombat szentségéről (lásd Neh 10:31; 13:15). Megfelelő tervezéssel az előre látható szombati szükségletekről már előre gondoskodni lehet.

5. Szombati utazás. Bár a szombati utazás szükséges lehet, ne engedjük meg, hogy ennek világi rendeltetése legyen; ezért tegyünk előkészületeket. A tankolásról és más szükségletekről még a szombat kezdete előtt gondoskodjunk. Akár személyes, akár hivatali okokból kifolyólag lenne rá szükségünk, kerüljük el a [helyszínen fizetős] tömegközlekedési járműveken való utazást.

6. Egy sajátos foglalkoztatási probléma kezelése. Amikor egy egyháztag szükségesnek érzi, hogy lemondjon egy állásról, vagy elveszti a munkáját szombatprobléma miatt, majd az egyház alkalmazásában újra munkába áll hasonló munkakörben, ahol az új feladat elengedhetetlen természetéből adódóan megkívánja, hogy az illető szombaton is dolgozzon, a következőket javasoljuk:

a. Alaposan el kell magyarázni az érintett tagnak a munka elengedhetetlenül fontos jellegét.

b. A szervezet minden erőfeszítést tegyen meg, hogy a munkának csak a legnélkülözhetetlenebb részét kelljen elvégezni szombaton. A vezetők magyarázzák el az új munkatársnak a munkáltató szervezet vallási céljait és alapvető feladatait is.

c. Alkalmazzanak váltott műszakot annak érdekében, hogy az a tag, aki lelkiismeretesen aláveti magát az ilyen szombati munka elvégzésének, gyakran megünnepelhesse a szombatot teljes mértékben is.

7. Váltott műszak. Ha egy hetednapi adventista olyan munkahelyen dolgozik, ahol a váltott műszak előírás, megkérhetik, hogy dolgozzon szombaton, vagy annak egy részén. Ilyen körülmények mellett az érintett tagot az alábbiak figyelembe vételére bátorítjuk:

a. Törekednie kell arra, hogy a lehető legjobb dolgozó legyen, egy olyan értékes alkalmazott, akit nem veszíthet el a munkáltató.

b. Ha egy probléma felvetődik, egyházunk tagja igyekezzen úgy megoldani, hogy személyesen megkéri a munkáltatót, hogy jóindulat és méltányosság alapján adjon kedvezményt.

c. Egyházunk tagja segítsen a munkáltatónak azzal, hogy javasolja a következő szívességeket:

1. rugalmas munkaidőben dolgozik,
2. kevésbé kedvező műszakot vállal,
3. egy másik munkatárssal műszakot cserélnek, vagy
4. munkaszüneti napokon dolgozik.

8. Ha a munkáltató nem ad kedvezményt, a tag azonnal kérjen segítséget a lelkesztől és a Vallásszabadsági Osztály vezetőjétől azokban az országokban, ahol ilyen tevékenységeket folytatnak.

A Generál Konferencia Bizottsága 1990. július 9-én megtartott ülésén Indianapolisban megszavazta, hogy a fenti dokumentumot a szombat megtartására vonatkozóan elismeri.